

Podatki o šoli

Ime šole: Osnovna šola Rače

Naslov: Grajski trg 1, 2327 Rače

Odgovorna oseba: Rolando Lašič

Poročilo o drugem letu izvajanja poskusa Uvajanje tujega jezika v obveznem programu in preizkušanje koncepta razširjenega programa v osnovni šoli (RaP) v šolskem letu 2019/2020

Prosimo vas, da pazljivo preberete vprašanje in nanj odgovorite čim bolj izčrpno.

1. V kolikšni meri in kako so učitelji šole načrtovali in izvajali razvoj prečnih veščin v okviru izbranih dejavnosti in katere dejavnosti so bile še posebej zasnovane za razvoj prečnih veščin. Katere metode in oblike dela so načrtovali in izvajali za namen razvoja prečnih veščin? S katerimi dejavnostmi so pri učencih razvijali prečne veščine? Kako učenci in učitelji ve, da so učenci razvijalki določeno dejavnost.

a) Ali je bila katera dejavnost še posebej zasnovana za razvoj prečnih veščin?

Ob zaključni evalvaciji RAPA ugotavljamo, da je bila večina dejavnosti zasnovana tako, da je podpirala razvoj prečnih vsebin. (tako bivši neobvezni izbirni predmeti, interesne dejavnosti, individualna in skupinska pomoč, šolska skupnost učencev...)

Primer:

Aktivnosti šolske skupnosti učencev, povezane z otroških šolskim parlamentom so primer načrtovanja in izvajanja prečnih veščin, kot so kritično razmišljanje, raziskovanje, delo z viri, sodelovanje, ustvarjalnost.

V pripravah na otroški šolski parlament, katerega tema je bila Moja poklicna prihodnost, je bilo izvedenih več delavnic, na katerih so učenci od 2. do 9. razreda razvijali prečne veščine.

Učenci iz različnih razredov in oddelkov so delali v skupinah. Razvijali so veščino sodelovanja. Raziskovali so poklice, ki izumirajo. Argumentirali so lastnosti in vrednote, ki so potrebne za opravljanje določenega poklica. Svojo ustvarjalnost so pokazali z izdelanimi plakati in predstavitvami različnih poklicev. Kritično so razmišljali, kateri so poklici prihodnosti, kaj je pomembno, da vem o poklicu in delu, ki ga opravlja človek z določenim poklicem. Iz različnih virov smo spoznavali različne poklice in brali osebne zgodbe uspešnih ljudi.

Pri pripravi slovenskega tradicionalnega zajtrka so učenci sodelovali pri načrtovanju in izvedbi aktivnosti. Razvijali so veščino kritičnega razmišljanja, ko so raziskovali od kod prihaja hrana, ki jo uživamo in kakšen je pomen lokalno pridelane hrane. Iskali so podatke o izvoru hrane, ki jo uživamo v naši državi in v naši šoli, ter argumentirali prednosti lokalno pridelane hrane.

V okviru delavnice ob svetovnem dnevu boja proti revščini so razvijali veščino kritičnega razmišljanja tako, da so se morali postaviti v vlogo človeka, ki mora preživeti z enim evrom na dan.

Pri pripravi in izvedbi šolskega plesa v mesecu novembru 2019 so razvijali veščino sodelovanja, saj so se povezali različni učenci in načrtovali izvedbo, ureditev prostora, odgovorno obnašanje. Ker je bila tema plesa noč čarovnic, so s poslikavo obrazov pokazali svojo ustvarjalnost.

Skozi pogovore o aktualni problematiki so razvijali veščino argumentiranja, samouravnava in kritičnega razmišljanja, sodelovanja, komuniciranja v skupini in ustvarjalnost.

b) Katere metode in oblike dela ste načrtovali in izvajali za namen razvoja prečnih veščin?

Najpogosteje smo izvajali delo v paru ali skupini, dajali poudarek vseživljenjskemu učenju, razvijanju samostojnega in sodelovalnega učenja. Učitelji navajajo uporabo metode razgovora, raziskovanja, predstavitev, igre vlog, uporabe IKT..., hkrati pa so bile navedene tudi vse ostale metode:

- Individualna oblika dela in delo v dvojicah in delo v skupinah.
- metodo demonstriranja
- metodo praktičnih del
- metodo risanja
- metodo pisnih del
- metodo branja in dela s tekstom
- metodo pogovora
- metodo ustrezne razlage
- metoda razlage in metoda referata,
- metoda projekcije oziroma prikazovanja,
- metoda razgovora,
- metoda opazovanja, zaznavanja, občutenja,
- metoda viharjenja možganov,
- metoda dela s slikami, zemljevidi in fotografijami,
- metoda stene z listki,
- metoda mešanih skupin,
- metoda naključnega oblikovanja skupin,
- metoda ovrednotenja dela in
- igra vlog.

c) S katerimi dejavnostmi ste pri učencih razvijali prečne veščine?

V prvi triadi so učitelji prečne veščine razvijali predvsem s poskusi, postavljanjem hipotez, razvijanjem bralne kulture ob ustvarjanju lastnih dnevnikov, kar se je še posebej dopolnjevalo z ustvarjalnim dnevnikom, ki smo ga izdelali pri mednarodnem projektu: Naša mala knjižnica.

V drugi in tretji triadi pa so prevladoval naslednje dejavnosti: oblikovanje vprašanj, interpretacija, vrednotenje v skladu s kriteriji, uporaba virov ter presojanje njihove verodostojnosti - sprejemanje raznovrstnih odločitev, načrtovanje spremljava in vrednotenje svojega napredka, uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije, pozorno poslušanje in branje, smiselni in konstruktiven odziv na slišano in ali prebrano, prispevek lastnih idej, razprava, ustvarjanje in izvajanje raznovrstnih predstavitev (ustna predstavitev, izročki, povzetki, plakati, video ali audio gradiva...), sodelovanje v skupini, aktivno prevzemanje in izvajanje različnih vlog v skupini, soustvarjanje, razreševanje konfliktov, zavestno načrtujejo, reševanje odprtih problemov, uporaba tehnik ustvarjalnega mišljenja, uporaba raznovrstnih materialov in izdelava različnih izdelkov, - ozaveščanje močnih in šibkih področij, načrtovanje strategij za doseg ciljev,

aktivno uresničevanje izbranih strategij, uporaba raznovrstnih orodij in aplikacij z namenom učinkovitejšega sporazumevanja in sodelovanja.

d) Kako učenci in učitelj ve, da so učenci razvijali določeno veščino?

S koraki formativnega spremljanja, sposobnostjo samovrednotenja, medvrstniškega vrednotenja in interpretacije, s spretnostjo postavljanja vprašanj, s spretnostjo uporabe IKT, z dokazi in rezultati, ki so jih učenci dosegli tudi na tekmovanjih itd. so učenci sami ter učitelji dobili povratno informacijo o tem, v kolikšni meri smo uspeli pri učencu razviti določeno veščino.

Prosim vas, da opišete eden od primerov razvoja prečne veščine. Zapišite: dejavnost, cilje dejavnosti, veščino, ki jo je učitelj/-ica razvijal/a, opišite dejavnosti učencev in zapišete dokaze (kako veste, da so učenci razvijali posamezno dejavnost).

Lahko pripnete tudi učiteljevo pripravo za ilustracijo.

Dejavnost: **FIT KOŠARKA**

Cilji dejavnosti:

- Utrjujejo znanje poštevank.
- Razvijajo samostojno načrtovanje dela in samovrednotenje.
- Razvijajo kritično mišljenje.
- Navajajo se na komunikacijo z uporabo IKT (reševanje spletnih nalog).

OPIS DEJAVNOSTI

Preden začneš z igro moje priporočilo:

Če bodo tvoji starši ali celo vsa družina imeli čas, naj se igrajo s teboj! Če se ti zdi zapis za igro prevelik bralni zalogaj, prosi, da ti nekdo pomaga pri branju.

Če se boste igrali vsi v družini, veljajo enaka navodila za vse igralce (vsak izdelava svoje »žogice«). Imejte **skupen koš** (torej ne vsak svojega) in igra se začne. Pri tej obliki igre bo v košu več kot 10 »žogic« in bo naloga za reševanje malce težja, saj v košu ne bodo samo tvoji računi.

Igra bo zahtevnejša, če bo »koš« postavljen v večji razdalji od začetne točke.

Seveda lahko igro prilagodite, dodajate svoje ideje, saj vem, da ste pravi mojstri pri takšnih izzivih!

Za igro potrebuješ:

- Liste A4, 10 listov / če nimaš belih listov, lahko uporabiš izrezane liste raznih reklam. V tem primeru bodo »žogice« pisane kar je še boljše/.
- Pisalo, najbolje kar flomaster.
- »Koš« /lahko uporabiš koš za smeti ali škatlo ali lonc..., predmet, ki ti bo služil kot koš/.
- Matematični zvezek.

Navodila za igro:

- Na vsak list posebej zapiši račun poštevank/deljenja brez rezultata. Uporabi račune zadnjih poštevank in deljenja (7, 8, 9).

- Pet listov uporabi za račune poštevank in pet listov za račune deljenja.
- Sedaj vsak list posebej zmečkaj, da dobiš obliko žogice.
- Z »žogicami« se igray po svoji zamisli. Namig: metanje v zrak, podajanje, vodenje z nogo, žongliranje... Sam/a izberi s koliko »žogicami« se boš igral/a.

Prepričana sem, da se ob igri zabavaš!

Nadaljuješ z igro MATEMATIČNA KOŠARKA:

- Nekje v stanovanju ali nekje zunaj označi prostor za začetek igre.
- Sam/a si določi razdaljo na katero boš postavil/a »koš« (koš lahko postaviš na tla ali morda na stol, mizo...).
- Uporabi »žogice« z zapisanimi računi in jih nastavi na označen prostor za začetek igre.
- Sedaj se preizkusi v metu na koš. Vzameš prvo »žogico« in jo poskušaš zadeti v koš. Pusti jo v košu. Igra se konča, ko so vse »žogice« v košu.

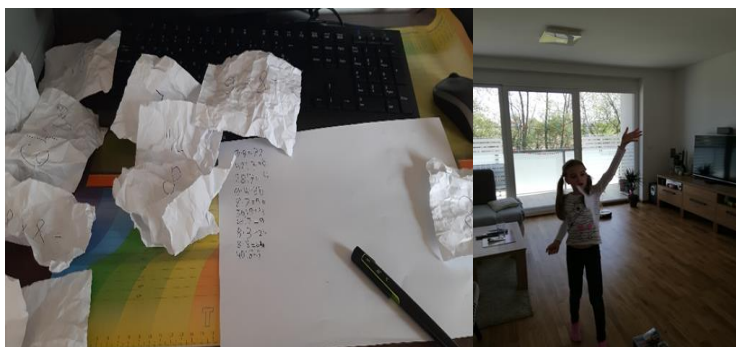
Kako naprej?

- Tvoj koš ima deset »žogic«.
- Nekje v bližini si pripravi matematični zvezek/list in pisalo. Zapiši naslov: MOJ MALI TESTEK in datum.
- Stopiš na označen prostor za začetek igre.
- Sedaj pa tečeš do koša, vzameš eno žogico, račun zapišeš in ga sedaj izračunaš. Igra se konča, ko je koš prazen in so vsi računi »žogic« zapisani in rešeni.
- Pravilnost izračuna lahko preveriš sam/a (namig: DZ MAT ali zvezek MAT) ali prosiš starše ali mene, da preverimo pravilnost tvojih računov »žogic«.
- Tudi sam/a se lahko oceniš, saj poznaš kriterije ocenjevanja za poštevanko.

Tako si si danes sam/a pripravil majhen »testek«. Čestitam!

Vesela bom, če dobim kakšno fotografijo igre!

DOKAZI (fotografije, ki so jih poslali učenci preko elektronske pošte)

2. A. Kako ste v razširjenem programu zagotovili uresničevanje potreb učencev v okviru vsebin tretjega področja Kurikulanega dokumenta - **Vsebine iz življenja in dela osnovne šole?**

Za vse učence je bila pri vseh predmetih organizirana dodatna podpora in pomoč pri učenju.

B. Kaj je bilo v šolskem letu 2019/2020 izvedeno drugače pri tem področju kot pretekla leta?

Pri dodatni podpori in pomoči učencem pri učenju smo na oddelke organizirali dve skupini. V eni skupini so se krepila učenčeva močna področja, druga skupina je bila namenjena predvsem odpravljanju vrzeli v znanju. Vsako skupino je vodila druga učiteljica. Učenci do 5. razreda so tekom šolskega leta po lastni presoji in v dogovoru z učiteljico lahko izbirali kateri skupini se bodo pridružili. Skupino so lahko med šolskim letom menjavali glede na trenutne potrebe učenca.

C. Kako ste izvajali učno pomoč učencem, kako ste preverjali, koliko je učna pomoč bila učinkovita?

V sklopu tega smo imeli pri dodatni podpori in pomoči učencem pri učenju dve skupini. V eni skupini smo razvijali močna področja, v drugi skupini pa smo odpravljali vrzeli v znanju in poglabljali že pridobljeno znanje tako, da smo učence učili različnih učnih strategij učenja.

D. Kakšne skupine ste pri učni pomoči učencem oblikovali (homogene, heterogene..)?

Najpogosteje se je učna pomoč izvajala v homogenih skupinah glede na starost in znanje. Nekateri učitelji poročajo, da so občasno izvajali učno pomoč v heterogenih skupinah glede na starost učencev. Naš namen je, da je v naslednjem šolskem letu več pomoči izvedene v heterogenih učnih skupinah glede na starost in učno uspešnost.

3. Izvajanje tretjega področja

A. Kako na šoli učencem ustvarjate pogoje za uspešno opravljanje šolskih in domačih nalog?

Domače naloge so individualizirane in diferencirane. Obsežnost domače naloge je prilagojena sposobnostim in učnim potrebam učenca.

Primer 1: Domače naloge učenci dobivajo redno pri pouku matematike. Učno močnejši učenci dobijo kompleksnejše naloge, ki združujejo različne vsebine, učno šibkejši pa enostavnejše. Običajno dobijo največ eno do dve nalogi, ki preverita vse elemente učne ure.

Primer 2: Domačih nalog pri Angleškem jeziku učitelji ne dajejo že nekaj let, ker jih mnogi učenci niso delali doma, temveč so jih pred poukom prepisali od sošolcev, nekaterim so jih naredili drugi (npr. starši). Pregledovanje domačih nalog je bilo zato neproduktivno. Pri pouku se dela zelo intenzivno, zlasti s pomočjo IKT, učenci imajo na voljo veliko e-tablo in tablice, ob tem pa še zmeraj precej pišejo v zvezke (za razvijanje fine motorike, vadenje pravopisa). Znotraj teh dejavnosti učitelji skrbijo za izvajanje načela individualizacije.

B. Kako uresničujete načelo individualizacije skozi domače naloge?

Nalogo prilagodimo učencu, ki potrebuje individualni pristop pri učenju (manj nalog, več slikovne podpore, ustrezna izbira učnih strategij).

C. Na kakšen način v okviru v samostojnega in sodelovalnega učenja zagotavljate razvoj veščin kot so: kritično mišljenje, sporazumevanje in sodelovanje ter samouravnavanje učenja?

Vse navedene veščine razvijamo pri medvrstniškem vrednotenju različnih izdelkov, npr. ocenjevanje likovnega izdelka. Učenci ob tem kritično razmišljajo, se sporazumevajo in sodelujejo v paru ali manjši skupini. Ugotavljajo izpolnjevanje ali upoštevanje kriterijev uspešnosti, ki so jih pred ocenjevanjem sami oblikovali. Ob tem se navajajo na ustrezno sporazumevanje in sodelovanje.

PRIMERI:

Kritično mišljenje razvijam z izpostavljanjem vsebinskih ali situacijskih momentov, ki so včasih načrtovani, drugič izpeljani iz nastale situacije – izkoristim priložnosti, ki jih ponuja razredna dinamika. Vztrajam pri kulturi dialoga, in sicer tako, da vedno znova opozarjam na prvine kakovostne komunikacije (v ta namen imamo izdelan opomnik na steni). Učence opozarjam, naj izkoristijo svoje telefone za načrtovanje in uporabljajo e-koledar.

Pri urah spodbujam predvsem medvrstniško pomoč. Učenci delajo v skupinah ali po parih, ter si med seboj pomagajo. V primeru težav prosijo za pomoč učitelja. S takšnih delom se razvija tudi sposobnost komunikacije in pravilnega matematičnega ter fizikalnega izražanja. S tem so učno uspešnejši učenci poglobljali svoje znanje ter krepili komunikacijske spretnosti. Ti učenci so bili tudi uspešni na tekmovanjih. Učno šibkejši učenci so pa tako pridobili dodatna znanja ter prav tako pridobili dodatne komunikacijske spretnosti (s postavljanjem vprašanj...včasih je težko sploh znati zastaviti vprašanje). Ti učenci so bili nato uspešnejši pri delu v razredu in dosegali boljše rezultate pri ocenjevanju znanja. Nekateri izmed učencev so učno zelo napredovali.

D. Katere dokaze imate in zbirate, analizirate, uporabljate za načrtovanje nadaljnjega razvoja procesa učenja?

Učitelji poročajo o različnih zbranih dokazih skozi katere so analizirali delo in načrtovali nadaljnji učni proces.

1. Dokazi:

Ustvarjalni dnevnik pri slovenščini, bralne hišice, preglednica o znanju poštevanek (tedensko poročilo), izdelki učencev.

Tedensko smo z učenci pregledovali navedene dokaze, jih analizirali in iskali ustrezne strategije učenja za izboljšave.

2. Dokazi:

Prevladujejo dokazi v elektronski obliki, ki jih učenci zbirajo v svojem Padletu (e-listovnik), ob tem pa uporabljam še e-kviz Socrative, ki omogoča enostavno analizo rezultatov, ki jih dosegajo učenci, čemur sledi povratna informacija učencem ter material za načrtovanje nadaljnjih aktivnosti.

4. Predstavite organizacijo lanskega izvedbenega modela razširjenega programa (izvedbeni model razširjenega programa). Prosim vas, da odgovorite na vsa vprašanja. Odgovore oštevilčite.

1. V kakšni meri vam je uspelo omogočiti zastopanost vseh treh področij enakomerno (1/3 vsebin vsakega v ponudbi)?
2. Iz vsakega sklopa obvezno ponudite vsaj eno vsebino vsem učencem, da zagotovite uravnoteženo ponudbo?
3. Kako zagotavljate 5 ur/teden gibanja? Katere skupine (v katerih razredih vam je to uspelo)?
4. V kakšni meri učenci sami izberejo dejavnosti?
5. Kako se na dejavnosti prijavijo?
6. Kdo učencem pomaga pri izboru dejavnosti? Ali jih kdo usmerja? Kdo?
7. Kako zagotavljate, da se učenci vključijo v različna vsebinska področja in kako jim omogočate prehode med dejavnostmi (letno, mesečno, dnevno)? Pri katerih dejavnostih imate prehodnost zagotovljeno? Navedite ime/imena dejavnosti.
8. Pri katerih dejavnostih so skupine homogene? Navedite področje, sklop in ime dejavnosti, ki jo/jih izvajate homogeno.
9. Pri katerih dejavnostih so skupine heterogene? Navedite področje, sklop in ime dejavnosti, ki jo/jih izvajate heterogeno.
10. Pri katerih dejavnostih zagotavljate razvoj prečne veščine – digitalne veščine v razširjenem programu? Zapišete konkretne dejavnosti.
11. Kdaj izvajate pevske zbor na šoli (MPZ, OPZ)? Koliko članov pevskega zbora imate?
12. Kateri jezik / jezike izvajate v okviru razširjenega programa? Kdo ga izvaja?
13. Koliko učencev imate vključeno v izvajanje prve pomoči? Katere skupine učencev so vključene v prvo pomoč.
14. Ob kateri uri pred poukom začnete z RaP? Zapišite, s katerimi skupinami učencev začnete pred poukom (razred/razredi) in vpišite, katere dejavnosti izvajate pred poukom.
15. Ali imate rekreativne odmore?

1. Ni nam uspelo v celoti
2. DA
3. Gibanje znotraj dejavnosti bivšega OPB, rekreativni odmori, priprave na tekmovanja, vključitev v dejavnosti Rap (Fit šolar, korektivna vadba, ...)
4. V veliki meri, razen v bivših oddelkih OPB
5. Preko prijavnice oz. direktno pri učitelju, ki izvaja dejavnost (med letom)
6. Nekatere dejavnosti poznajo že iz prejšnjih let, sicer jim jih učitelji predstavijo, opise dejavnosti imamo zapisane na spletni strani šole, povezavo do vsebin smo poslali staršem. Torej starši in učitelji.
7. Ko se skupine zapolnijo učence preusmerimo k drugim dejavnostim, med dejavnostmi (praktično vsemi) lahko prosto prehajajo, omejitev je le preveliko število učencev v skupinah. Načeloma pa ni veliko prehodov.
8. Pri dejavnostih v prvem razredu, pri dejavnostih RAP v večjem delu za drugi in tretji razred, pri dejavnostih bivšega DOD, DOP. Npr. Hrana in prehranjevanje iz A področja, področje C Vsebine iz življenja in dela šole, Igra in samostojno načrtovanje prostega časa, ..., kolesarski izpit v petem razredu, ...
9. Pri skoraj vseh dejavnostih za učence od 6. do 9. razreda, pri veliko dejavnostih od 2. do 5. razreda, npr. Šolska skupnost iz področja C, Fit šolar od 6. do 9 razreda iz področja A, ...
10. Pri dejavnosti Lego robotika, Osnove računalništva (4. do 6. razred)

11. Pred poukom in po pouke, okoli 30 članov MPZ in 45 članov OPZ.
12. Angleščino in nemščino, učiteljica razrednega pouka (+ modul), učiteljice predmetnega pouka (+ modul)
13. Ne izvajamo. (še)
14. Ob 6.00, jutranje igrarije – bivše jutranje varstvo za učence prvega razreda, sicer glavnina ob 7.30 – razne dejavnosti od 2. do 9. razreda (učenje učenja, priprave na tekmovanja, odpravljanje vrzeli, ..).
15. DA

5. Prosimo vas, da na spodnja vprašanja vpišete število učiteljev pri posameznem odgovoru.

Koliko strokovnih delavcev je bil vključen v RaP-u? **34**

Koliko od teh učiteljev je bilo učiteljev razrednega pouka: **12**

Koliko od teh učiteljev je bilo učiteljev predmetnega pouka: **20**

Koliko od učiteljev predmetnega pouka je učiteljev športa: **3**

Koliko je bilo drugih strokovnih delavcev: **2**

Koliko učiteljev je imelo celo učno obvezo v razširjenem programu: **nobeden**

6. V kakšni meri in kako vam je uspelo uskladiti vključenost učencev v dejavnosti razširjenega programa z njihovimi drugimi izven šolskimi dejavnostmi in interesi staršev? Na primer z glasbenimi šolami?

Na šoli imamo aktivni dve glasbeni šoli, eno s koncesijo in eno privatno. Učenci so lahko obiskovali pouk obeh.

7. Kakšna je bila vloga vašega šolskega razvojnega tima? Kako je tim deloval?

Tim pripravlja smernice za organizacijo in izpeljavo projekta, sestanemo se v ožjem sestavu vsaj enkrat mesečno, v razširjenem pa 2-3 letno.

8. Kaj je prioriteta šole v zadnjem letu izvajanja poskusa? 1. Zapišite nam in opišite, katera bo vaša prva prioriteta na področju poskusa RaP v novem šolskem letu. 2. Zapišite, kaj boste spremenili, dopolnili, razvili oziroma preoblikovali v 3 področju.

1. Prioriteta bo nadgradnja sedanjega modela dela z umestitvijo razširjenega programa enkrat tedensko v času rednega pouka (5. šolsko uro)

2. Za tretje področje bomo enkrat tedensko peto šolsko uro izvajali vsebine bivšega dodatnega in dopolnilnega pouka za vse učence od 6. do 9. razreda in poskušali zagotoviti večjo heterogenost skupin.

9. Kaj natančno za zgoraj omenjeno prioriteto nalogo, ki jo načrtujete pri izvajanju poskusa RaP potrebujete? Če potrebujete pomoč, opredelite, na katerem področju.

Posvetovali se bomo z OŠ Olge Meglič Ptuj, ki podoben način že uporablja.

Ravnateljica/ Ravnatelj: Rolando Lašič

